

**Toespraak voor de gouverneur van Limburg, Emile
Roemer, bij het 1^e lustrum Indië-herdenking Stichting
Waringin, op 15 augustus 2023**

Beste mensen,

Eindelijk.

Eindelijk leven we in een tijd waarin het belang van **terugkijken** wordt **gezien**.

Door steeds meer mensen, in het hele land.

Het is een tijd waarin ook onze **nationale regering** zegt: laten we **échte** aandacht hebben voor aangedaan leed, pijn en verdriet.

Het was al die tijd aanwezig, maar in een veel te kleine ruimte.

Kijk terug, zeggen ze nu ook in Den Haag.

Kijk terug en doe dat met **zoveel mogelijk** mensen.

Jong en oud.

Van alle achtergronden.

Door het hele land.

Vergroot het begrip van wat er allemaal is gebeurd.

Deel meer verhalen.

Besteed op scholen intensiever aandacht aan onze geschiedenis.

Aan alles wat er **mis** is gegaan.

Erken dat dit **vandaag de dag** nog invloed heeft.

In de **hoofden** en de **harten** van vele landgenoten.

En maak het **voelbaar** voor wie dit nog onbekend terrein is.

[korte pauze]

Het klinkt wat vreemd om het zo te zeggen, maar dat we nu in sneltreinvaart steeds scherper naar de geschiedenis durven te kijken... **dat doet mij goed!**

Want hier in Heerlen zagen u en ik het natuurlijk ook.

De geschiedenis is er, de feiten zijn er...

Maar al het vreselijks wat is gebeurd in voormalig Nederlands-Indië, in Indonesië, en hoe dit doorwerkt... het blijft nog zo vaak onderbelicht.

In een gedicht van Amara van der Elst las ik dat je bagage moet **uitpakken** omdat het anders **zwaarder** wordt.

Zo is het.

Dat zijn we steeds meer aan het doen nu, **samen**.

Eindelijk.

[korte pauze]

Een aantal van u weet van mijn persoonlijke betrokkenheid bij de totstandkoming van dit monument.

Vijf jaar is deze plek er nu.

Een plek van **bezinning** waar de Heerlense gemeenschap niet langer zonder kon.

Voor iedereen hier met wat meer levenservaring klinkt vijf jaar misschien wat kort.

Het is ook een 'jong' monument, zogezegd.

Maar bekijk het eens anders:

De 13- en 14-jarigen van vijf jaar geleden – de pubers van toen – zijn nu officieel volwassen.

Zo is vijf jaar toch al best lang.

Een hele puberteit.

En in dagen geteld... zijn er al bijna **2000 dagen** hier mensen blijven staan en even stil geweest.

Het moment waarop deze plek in hun blikveld viel, werd een kans om ogen te openen.

Elke dag weer maakt een monument als dit van onwetende voorbijgangers, potentiële deelgenoten.

Dat is de opgave.

Mens na mens.

Hart na hart.

Verhaal na verhaal.

[korte pauze]

Beste mensen,

Tienduizenden Limburgers hebben wortels in Indonesië.

Deze provincie staat – soms tegen wil en dank – ook bekend als de '**ons kent ons**' provincie.

Wat daar positief aan is...

... het betekent dat elke Limburger, **via-via** wel **íemand** kan leren kennen die hem of haar meer kan vertellen.

Over **tóen**.

We **zóuden** dus ook de provincie kunnen zijn waar de **gaten in de geheugens** van onze inwoners het snelst zijn gedicht.

Waar bewustwording over het verleden en hoe het vandaag de dag doorwerkt, **versneld** plaatsvindt.

Waar mechanismes van **racisme** en **uitsluiting** besproken worden en verdwijnen.

Zodat we van Heerlen tot Horst en van Gronsveld tot Gennepe **uiteindelijk** verschillen **vieren** – in plaats van problematiseren.

‘Uiteindelijk’ – inderdaad.

Daar moeten we niet naïef in zijn.

Hier gaat hoe dan ook tijd overheen.

Dat weet ik ook.

Maar de grondstoffen om te kunnen **verbinden** zijn in onze provincie ruimschoots aanwezig.

Uitgesproken vertrouwen heb ik daarbij in **nieuwe** generaties.

We horen regelmatig over de vrees dat het **verleden** – welk verleden dan ook – door jongere generaties wordt vergeten.

Ik draai dat graag om.

Onwetendheid is aangeboren.

Dat is universeel en daar kun je weinig aan doen.

Hoe jonger je bent, hoe minder tijd je hebt gehad om de feiten te leren kennen.

Dus waar het om gaat is **bereidheid**.

De bereidheid om je te verdiepen.

Dat kan soms alleen al door te luisteren naar wat je eerst misschien niet hoorde.

Maar verdiepen doe je ook als je op zoek gaat naar je familiegeschiedenis.

Wanneer je probeert te **praten** met oma en opa.

Of een indrukwekkende reis maakt. Om de plaatsen die zijn verbonden met jouw oorsprong, met eigen ogen te zien.

Steeds vaker en zeker bij de jongere generaties zie ik een openlijke zoektocht naar **betekenis**.

Inclusief kritische reflectie op **identiteit** en ieders plaats in het grotere geheel van onze samenleving.

De bagage wordt uitgepakt.

In alle formaten.

Van allerlei gewicht.

Koffer na koffer.

Rugzak na rugzak.

Wat er in zit... wordt **uitgestald**.

Ook als we schrikken van wat we zien... durven we nu te blijven kijken.

We zien scherper.

We voelen meer.

We weten **beter**.

Zo wordt het langzaam... **helderder**.

Voor iedereen.

En hopelijk ook **lichter**.

Dat gun ik u.

Dat gun ik ons.

Dank u wel.